

42. Odpoveď ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky J. Richtera na interpeláciu podpredsedníčky Národnej rady Slovenskej republiky E. Jurinovej podanú 26. septembra 2013 vo veci sociálnoprávnej ochrany detí

Ján Richter

minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

SEKRETARIÁT PREDSEDNÍKA NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zašlavy: 24.10.2013		
Číslo opisu: PEES-722/2013		
istý: 1/3	Prilohy	
RZ	ZH	LU

Bratislava 22. októbra 2013
Číslo: 4920/2013-M_OPVA-43018

Vážená pani podpredsedníčka,

k Vašej opätovnej interpelácii vo veci sociálnoprávnej ochrany detí, v ktorej niektoré moje odpovede považujete za nedostatočné, si dovoľujem uviesť nasledovné doplnenie:

Doplnenie odpovede k otázke č. 4

K celkovému kontextu položenej otázky je potrebné uviesť, že aktuálny stav vo vzdelaní zamestnancov v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, vrátane vedúcich oddelení, je taký, že z celkového počtu má 65% zamestnancov ukončené vysokoškolské vzdelanie v študijnom odbore sociálna práca.

Odborné znalosti a skúsenosti vedúcich oddelení sú neustále konfrontované, a to nielen s rodičmi, ich právnymi zástupcami, ale aj so sudcami, políciou, či zamestnancami škôl. Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny nielen v súčasnosti, ale aj v minulosti pristupovali zodpovedne k obsadzovaniu pozícií vedúcich oddelení, od ktorých sa vyžaduje riešenie množstva odborne zložitých, ale aj veľmi konfliktných situácií, ktoré každý deň preverujú ich odborné znalosti a skúsenosti.

Ku konkrétnej doplňujúcej otázke je treba uviesť, že otázka profesijného zabezpečenia tak sociálnej práce ako aj iných odborných činností v rezorte nebola doposiaľ riešená systémovo a je zrejmé, že čiastkové riešenia, napr. aj v podobe úpravy kvalifikačných predpokladov vo vecných zákonoch, rozhodne nie sú postačujúce. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky sa v súčasnosti zaoberá aj otázkami ďalšieho vzdelávania zamestnancov, ktoré je však súčasťou širšieho problému. V prvom rade je potrebné doriešiť otázky profesijných podmienok výkonu sociálnej práce, ktoré doposiaľ boli riešené minimálne alebo neboli riešené vôbec a aj jednotlivých odborných činností v rezorte, ktoré nie sú riešené postačujúco. V súčasnosti sa pripravuje návrh právnej úpravy podmienok výkonu sociálnej práce. Na jeho prípravu sa podieľajú aj zástupcovia akademickej obce, aktuálne je premetom verejnej odbornej diskusie (materiál je uverejnený na webovej stránke ministerstva tak, aby sa mohli k nemu vyjadriť všetci, ktorých sa týka). Okrem iného obsahuje aj návrh úpravy profesijných podmienok výkonu sociálnej práce a výkonu nadstavbových odborných činností, návrh na vznik Slovenskej komory sociálnych pracovníkov a odborných asistentov sociálnej

práce, ale aj návrh podmienok na postupné zavádzanie systému ďalšieho vzdelávania. Termín na predloženie návrhu zákona na rokovanie vlády SR je december 2013.

Doplnenie odpovede k otázke č. 5

Ministerstvo na svojich stránkach uverejnilo vyjadrenie k obsahu navrhovaných zmien v zákone č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov. Ministerstvo by nemalo problém svoje návrhy predložiť, výsledná podoba týchto návrhov je však spoločnou prácou s Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, ktoré musí v Občianskom súdnom poriadku upraviť pravidlá pre celé nové konanie súdu o prípadnom oprávnení preveriť stav dieťaťa v jeho obydli, čo samozrejme predstavuje rozsiahlu oblasť, v ktorej je naozaj potrebné podrobne zohľadniť a zvážiť všetky, nielen procesné a vecné, ale aj ľudsko-právne aspekty konania súdu o takomto povolení. Uverejnenie materiálov pred ich dokončením by neposkytlo možnosť posúdiť návrh na úpravu konania súdov a orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ako celok, čím by sa rôznym skupinám vytvoril iba nový priestor pre vznik ďalších účelovo podávaných špekulácií a dezinformácií. Návrhy zákonov budú predložené na medzirezortné pripomienkové konanie, v ktorom sa Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky bude zaoberať každou konštruktívnou pripomienkou.

Doplnenie odpovede k otázke č. 6

Prostredníctvom štrukturálnych fondov bolo po dlhom čase zabezpečené personálne posilnenie oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktorých súčasťou sú aj referáty poradensko-psychologických služieb. Od 1. júla 2013 bolo prijatých 92 rodinných asistentov, ktorí za obdobie prvých troch mesiacov pôsobili v 4841 rodinách, okamžite teda prišlo k ich značnému zaťaženiu. Referáty poradensko-psychologických služieb sú integrovanou súčasťou systému pomoci rodinám a doterajšie redukcie počtu zamestnancov na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny sa prejavili aj na postupnom znížení počtu psychológov referátov poradensko-psychologických služieb. Súhlasím s Vaším názorom, že jedným z účinných nástrojov pomoci v náročnej a krízovej situácii je poradenstvo, avšak ako postupovať? Nechať doslova zaniknúť sociálnu prácu s rodinami alebo riešiť poddimenzované poradensko-psychologické služby, poddimenzovanú sociálnu kuratelu detí alebo inú poddimenzovanú oblasť výkonu? Primáme sme sa zamerali na utváranie podmienok na riešenie ochrany života a zdravia detí a na predchádzanie kolapsom rodín odbornou prácou, vrátane poradenstva, v ich prirodzenom prostredí. A ako vyplýva aj z uvedených údajov, nemôže to byť jediné personálne opatrenie pre terén.

Samozrejme, je potrebné riešiť aj oblasť poradensko-psychologických služieb. Je však otázne, či by osamostatnenie tohto systému bolo riešením súčasného stavu. Prípadné opätovné oddelenie poradensko-psychologických služieb od oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately by na jednej strane mohlo byť prínosné z hľadiska vnímania poradenského procesu napríklad zo strany rozvádžajúcich sa rodičov, ktorí by takúto samostatnú inštitúciu vnímali ako nezávislý priestor pre riešenie ich nezhôd. Na druhej strane by prípadné oddelenie znamenalo stratu vzájomne prepojeného systému komplexného riešenia situácie dieťaťa, v ktorom

predstavuje vznik referátov poradensko-psychologických služieb významný prínos, napríklad v systéme náhradnej rodinnej starostlivosti, či pri zisťovaní názoru dieťaťa.

Súčasnú personálnu posilnenie oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately umožní úradom práce sociálnych vecí a rodiny riešiť aj nepriaznivý stav dlhodobého znižovania počtu psychológov tak, aby sa ich počet a zabezpečenie územného pokrytia činnosti postupne približoval stavu, aký bol v čase existencie Centra poradensko-psychologických služieb pre dieťa pár a rodinu. Bez ohľadu na právnu formu poradensko-psychologických služieb, je dostatočné personálne a územné pokrytie ich činností elementárnou podmienkou ich fungovania. Nebolo by zodpovedné uvádzať konkrétny časový horizont, zastavili sme však pokles počtu zamestnancov, uvažujeme o financovaní z prostriedkov Európskej únie. Napr. s časovým horizontom rok 2015 je pripravované kapacitné posilnenie referátov poradensko-psychologických služieb o ľudí vyškolených v oblasti poskytovania poradenstva obetiam násilia na ženách a hľadáme aj ďalšie možnosti.

S úctou

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'M. Jurinová', written in a cursive style.

Vážená pani
Erika Jurinová
podpredsedníčka
Národnej rady
Slovenskej republiky
Bratislava